

LLUISA DOMINGO SANTACANA (1922)

Fer terrassenca de l'any la **Lluïsa Domingo Santacana** és una garantia d'èxit. Si bé segurament molts terrassencs i terrassenques no la deuen conèixer personalment encara, només amb què pogués venir tota la seva família avui a aquest acte (probablement molts són aquí), ja ens ocupaven mig teatre. Sis fills, 17 nets, 18 besnéts... més parelles corresponents. Vaja, que la Lluïsa ve amb club de fans incorporat.

Però anem al gra, descobrir qui és la Lluïsa Domingo és un viatge sorprenent, no només per trobar-te amb una persona que té 95 anys i manté les idees clares i decidides, sinó per com ha aprofitat aquesta llarga vida. Veurem com s'ha conjugat en una sola persona el signe dels temps, des d'unes creences i valors cristians que ella porta ben endins, fins a una capacitat d'adaptació i amor per la modernitat que l'ha portat a transitar per gairebé un segle de vida sense espantar-se per la novetat.

La Lluïsa va néixer a Terrassa l'any 1922, filla del **Joan Domingo** i de la **Pepita Santacana**, era la petita de casa, després del seu germà Joan, cinc anys i mig més gran que ella. Tant el pare com la mare eren molt conservadors amb els aspectes familiars. De fet, la Pepita va portar el rigor en els costums al punt de fer que el seu marit deixés de tocar la guitarra després de casar-se perquè devia considerar-ho una activitat dissoluta. Uns valors que influenciarien a una jove Lluïsa que, d'altra banda, va mostrar des del primer instant una vitalitat i empena que, a voltes, deixaven astorada a la seva mare.

Els primers anys de la vida de Lluïsa van passar lluny de Terrassa. Quan la nostra homenatjada només tenia 4 anys, el pare, enginyer tècnic, va endur-se la família cap a Fígols, al Berguedà, per dirigir una colònia tèxtil. Allà va ser la seva mare qui la va educar a casa ensenyant-li a llegir, escriure i els números. Finalment, amb 12 anys la van internar al Col·legi de les Carmelites a Berga i la Lluïsa sembla que s'hi va sentir com a peix a l'aigua, en un espai on aprendre més i més. No obstant això, només un any i mig després al pare li van oferir dirigir una fàbrica a Sabadell i, tot i que com bona terrassenca, la Lluïsa va voler resistir-se a anar cap a Sabadell per quedar-se estudiant a Berga, el pare va decidir que es mudaven tots.

Arribats a Sabadell, a inicis del 1936, la Lluïsa només va poder anar mig any més a escola fins que va esclatar la guerra. I van venir temps complicats, dels quals ella no en vol parlar massa, però la família va trampejar i el pare va aconseguir anar mantenint la fàbrica. La mala fortuna, però, va voler que superada la guerra, una nit la fàbrica del costat s'incendiés i les flames van arrasar també l'empresa que dirigia el seu pare. Però, com que no hi ha mal que per bé no vingui, aquella pèrdua va portar a la família a deixar Sabadell i tornar finalment a Terrassa on el pare es va posar a capitanejar una nova empresa.

Pel que fa al seu germà Joan, ja amb els estudis tècnics acabats, s'havia posat a treballar a una empresa, Manufactura Auxiliar, on va travar amistat amb el sotsdirector, un jove quatre anys més gran que ell anomenat **Daniel Quer**. Un amic

a qui, ja amb idea, va aprofitar una festa major per convidar-lo a casa a dinar. El Daniel es va guanyar la gràcia de la Lluïsa i, el que no era menys important, l'aprovació dels seus pares i el 5 de novembre del 1942 es van casar.

Ràpidament, la Lluïsa i el Daniel, van tenir la seva primera filla, la Pepita, l'agost del 43. Van seguir-los la Maria Teresa, el 46, el Pere, el 51 i la Marta l'any 54. I quan ja eren família nombrosa i la Lluïsa no s'avorria gens ni mica, es torna a quedar embarassada i aquesta vegada, ve la bessonada: el Ramon i el Daniel. O, com ho va batejar el Daniel Quer, el "*Tro final*".

Amb tota aquesta família, més sumant-hi la cura de la mare del Daniel, la Remei, que estava molt malalta, podeu imaginar que la Lluïsa no tenia temps per massa més. Bé... a veure, ja hem dit que aquesta terrassenca de l'any era un cul inquiet. I, si bé, s'havia de dedicar a la família, les seves inquietuds envers el món que l'envoltava no podien desaparèixer. Les seves profundes creences religioses anaven més enllà de la parròquia i es lligaven sobretot a uns valors humans que ha unit a la seva forma de tractar amb els altres. Ho explica, per exemple, l'experiència viscuda quan van entrar a robar a la casa d'estiueig de la família a Matadepera. Entre les coses que es van robar, van emportar-se un abric nou d'una de les seves filles i arran d'aquesta peça de roba la policia va enxampar la lladre: una noia jove. La Lluïsa va preocupar-se per saber qui era i en veure que era una noia que no estava bé, va demanar que la deixessin anar i, com que la policia li va dir que no ho podia fer, va anar a visitar-la regularment i va demanar que quan sortís en llibertat no la deixessin marxar sense avisar-la. Un dia a quarts de vuit del vespre la van avisar que sortia: va deixar els nens a casa i, després d'anar a buscar el pare de la noia, la van anar a buscar i es va preocupar que quedés ben emparada.

També podem explicar que un dels fills de la Lluïsa quan era un nadó va posar-se molt malalt i el van haver d'operar. Un temps després una amiga de la família, la Pilar, que havia treballat a casa seva, la va trucar des de Valladolid per explicar-li que el seu nadó s'havia posat també molt malalt i els metges li havien dit que no podrien fer res per salvar-lo. La Lluïsa va anar a buscar aleshores al metge que havia operat al seu fill i va fer venir la seva amiga des de Valladolid perquè poguessin operar el nen, costés el que costés. En aquest cas, el doctor va seguir la solidaritat demostrada per la Lluïsa i es va negar a cobrar res per operar-lo i salvar-li la vida.

Un talant solidari que, a través de les Conferències de Sant Vicenç de Paul, mentre vivia a Sant Pere, la va portar a col·laborar en el repartiment de vals d'ajuda a les famílies necessitades de l'entorn (que en aquell moment eren moltes).

Quan la família es va traslladar al carrer Sant Francesc la Lluïsa va deixar aquesta tasca. Tot i així, un dissabte en entrar a la peixateria que tenien al costat de casa, el peixater li va oferir regalar-li sardines. En desistir l'oferiment aquest li va explicar que si no les llençaria perquè ja no les podria posar a la venda el dimarts quan tornés a obrir. En sentir això, la Lluïsa va negar-se a saber que s'estava llençant menjar. Així que, des d'aquell moment i durant uns anys es va dedicar cada dissabte a anar a la

peixateria, agafar el que els hi sobrava i amb el cotxe i tots els nens a dins dedicar-se a repartir-ho entre aquelles famílies que sabia que ho necessitaven.

I aquí agafem un detall important, el cotxe. La Lluïsa Domingo, l'any 1953 va ser la segona dona a Terrassa en treure's el carnet de conduir. I amb això entrem a explicar una altra faceta de la vida de la Lluïsa que ens rebel·la clarament la persona que tenim al davant. Com afirma una de les filles de la Lluïsa, la Marta, el seu pare "xulejaba" de tenir una dona moderna. Ell que era un home vingut de pagès i que només havia estudiat fins als nou anys, veia en el caràcter decidit de la seva dona i la seva intel·ligència un valor inestimable que, més enllà del tarannà d'altres homes de l'època, ell no pensava escatir.

I és que, si bé hem parlat i parlarem en aquesta glossa de com la Lluïsa ha ajudat altres terrassencs i terrassenques, també és bo destacar el seu vessant d'emprenedora. Si entre els 20 i els 40 anys es va dedicar plenament a la família, amb els fills i tenir cura de la seva sogra malalta, quan van arribar els anys seixanta va començar a fer de tot. En primer lloc, començant, amb una activitat tan terrassenca com la confecció a casa, de llençols i estovalles brodades de marca pròpia. Fins i tot, va arribar a obrir amb la seva consogra Antonieta una botiga de roba anomenada POC al quarto de reixa de la seva casa del carrer Sant Francesc. Un negoci, que com deia el seu propi nom, malauradament, va durar poc.

La gran aventura d'emprenedoria, però, va arribar de la mà del seu fill Ramon. Davant de casa hi havia una impremta i el Ramon s'hi va oferir un Nadal per donar un cop de mà i treure's alguns diners. El Ramon ja s'hi va quedar i es fa soci del Jaume. Però, com recorda la Lluïsa, si es dedicaven a arreglar els comptes no podien treballar i ella va decidir travessar el carrer i ajudar-los portant la comptabilitat. I ja s'hi va quedar. Amb 52 anys, com aquell qui no vol la cosa, comença a portar la gerència administrativa de **Corpress** i a cotitzar a la seguretat social per primera vegada a la vida.

L'empresa progressarà i l'any 80 es trasllada al carrer Colom, mentre que la Lluïsa es queda al capdavant del negoci al carrer Sant Genís, que transforma en una botiga d'autoservei de material d'oficina. Serveixen a empreses tant com reben clients i la Lluïsa mai deixa escapar un client sense solució. Si li anaven a demanar un article i no el tenia ella el buscava i, el que és més important, el trobava.

De fet, acaben integrant la botiga d'Autoservei a una franquícia italiana, **Buffeti**. Els propietaris d'aquesta xarxa, però, es venen la marca sense avisar i, negant-se a ser controlats per algú que no coneixen, la Lluïsa i el seu fill decideixen crear una altra organització, una central de compres anomenada **Ofiexperts**, on s'apunten altres franquiciats d'arreu de l'estat espanyol. La nova cadena celebrarà convencions anuals a diferents ciutats i la Lluïsa no se'n perdrà ni una. I continuarà al capdavant del negoci fins als 83 anys, moment en el qual es jubilarà per una operació de cataractes que, si no, encara hi continuaria. Bé, de fet, la darrera vegada que va anar a una convenció d'Ofiexperts a les Canàries tenia 89 anys.

Evidentment, com tothom pot preveure, una persona que es jubila amb 83 anys li arriba el moment de... fer més coses! La Lluïsa tancada a casa? Sembla un concepte impossible. Jubilada, s'acosta al Sant Esperit i s'ofereix com a voluntària per ajudar amb el que faci falta. Li ofereixen entrar a **la Pastoral de la Salut** i el mossèn **Alfons Gea**, veient el potencial de la seva nova voluntària, l'envia a fer un curs d'Assistència espiritual al final de la vida a Madrid. Un curs que li servirà per millorar les estratègies i el treball humà amb totes les persones grans que visitarà a partir d'aleshores.

Aquí, dos detalls d'aquesta tasca d'ajuda als altres interessants de destacar. El primer, com revoluciona la Lluïsa la Pastoral de la Salut. Arriba amb 83 anys, els hi organitza i informatitza tots els documents, fa un excel amb totes les persones a qui anar a visitar i organitza horaris del voluntariat. Ella, com una voluntària més, té les seves visites a realitzar durant la setmana. Ara, en ser l'organitzadora, també agafarà el compromís que quan falla algú, si no pot trobar-li una substitució, l'assumirà personalment. I les visites són sagrades. Entén que la feina de voluntària, justament per ser voluntària, és un compromís que no es pot saltar i ja li podien dir que anaven tots els nets a veure-la a casa o que venia el Papa de Roma, bé aquí potser m'he passat... el fet és que la Lluïsa durant tots els anys que va realitzar aquesta tasca mai va deixar d'anar a visitar aquells que necessitaven la seva companyia. La ironia del cas és que pràcticament totes les persones que visitava acostumaven a ser més joves que ella i segur que la seva empenta els va ajudar i animar.

Avui, amb 95 anys, la Lluïsa ja es pren la vida d'una forma més tranquil·la. Ha transmès i transmet vitalitat amb tothom qui es creua i et fas creus en tenir-la al davant de l'edat que té. Ha fet moure els que tenia a prop, com el seu marit Daniel a qui el tenia enredat per sortir a caminar cada dia després de jubilar-se o al seu germà Joan, a qui va posar dins la botiga perquè l'ajudés i al qual, alguns clients, confonien amb el seu pare tot i portar-se només cinc anys. I ha fet moure els de fora de casa, creant empresa i sobretot acompanyant als altres.

Avui, amb la tranquil·litat de la feina feta, entre altres activitats, continua cada dia sortint al carrer de bon matí per anar a un bar a fer-se el seu cafè amb llet i llegir el diari. Sempre un bar diferent, observadora d'una vida llarga i portadora d'una vitalitat inigualable.

De fet, si quan sortiu de l'acte i la voleu saludar la veieu amb l'iphone, espereu-vos, pot ser que estigui consultant com han quedat avui les accions a la borsa. Per cert, un Iphone 4... que la Lluïsa ja ha demanat un model més nou, però es veu que hi ha certes reticències familiars...

En tot cas, Lluïsa, només desitjar-nos que aquesta ciutat pugui comptar amb la teva vitalitat durant molt temps i que ens encomanis aquesta fal·lera per aprofitar la vida i ajudar als altres que t'ha caracteritzat. Enhorabona Terrassenca de l'any.